

Sprawozdanie

z działania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w roku akademickim 2019/2020

1. Wprowadzenie.

Utworzenie i zapewnienie rzeczywistego funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest podstawowym warunkiem prowadzenia studiów przez uczelnie działające w warunkach autonomii, w tym szczególnie autonomii w zakresie tworzenia kierunków studiów, określania zamierzonych efektów kształcenia na tych kierunkach oraz realizowanych w ramach tych kierunków programów kształcenia. Sprawne funkcjonowanie tego systemu i jego realny wpływ na podejmowane w uczelni decyzje jest przedmiotem jej oceny, przez zewnętrzne instytucje akredytujące i kontrolne, a przede wszystkim powinno być przedmiotem oceny jej władz.

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia działał w roku akademickim 2019/20 w oparciu o:

- Zarządzenie Nr 36/2012 Rektora AWF z dnia 23 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia w życie „Regulaminu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie”,
- Uchwałę Senatu AWF Nr 41/X/2013 z dnia 24 października 2013 roku w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie,
- Zarządzenie Nr 26/2018 Rektora AWF z dnia 16 października 2018 roku w sprawie powołania Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia;
- Uchwałę Senatu AWF nr 70/12/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia zmienionego Opisu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Zmiany wprowadzone uchwałą 70/12/2019 wprowadzane są stopniowo, bowiem odnoszą się one w szczególności do nowej roli rad wydziałów ukształtowanych przepisami ustawy o Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i Statutu, a powołanych dopiero w październiku 2020 r. Dlatego raporty samooceny poszczególnych kierunków przygotowywane były w oparciu o praktykę ukształtowaną na podstawie uchwały 41/X/2013.

Obecne regulacje określają postępowanie w 9 obszarach: Monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia, Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia, Ocena dostępności informacji na temat kształcenia, Monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich, w tym ocena ich aktywności naukowo-badawczej i praktycznej, Ocena jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, Monitorowanie warunków kształcenia, Ocena mobilności studentów, Badanie losów i opinii absolwentów uczelni, Zapobieganie zjawiskom nieprawidłowym (patologicznym) w działalności dydaktycznej.

Uprzednio dokonywano oceny w 11 obszarach, jednak Monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich i badanie warunków ich rozwoju oraz Ocena aktywności naukowo-badawczej jednostki zostały zastąpione jednym, w którym aktywność naukowa wyznacza kwalifikacje do prowadzenia zajęć, zrezygnowano zaś z oceny funkcjonowania Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości, który zakończył działalność a funkcjonowanie Biura Karier oceniane jest w kontekście losów i opinii absolwentów oraz warunków kształcenia.

W dotychczasowym i zmienionym w 2019 r. systemie Rektor powołuje Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, obecnie pracujący w składzie:

1) Przewodniczący Prorektor ds. Studenckich;	dr hab. Micha SPIESZNY prof. AWF
2) Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia	Dr Jerzy RACIBORSKI
3) Członek przedstawiciel Wydziału TiR;	Dr Maciej ABRAM
4) Członek przedstawiciel Wydziału RR;	Dr Dorota GAZUREK
5) Członek przedstawiciel Wydziału WFiS;	Dr Łukasz TOTA
6) Członek przedstawiciel URSD;	Mgr Karolina WOJNAR
7) Członek przedstawiciel URSS	Sara CYGANIK
8) Sekretarz	Mgr Aneta RUDZIEJEWSKA-RUDZIEWICZ.

Przedmiotem zadań Uczelnianego Zespołu jest ogólna ocena funkcjonowania systemu i przygotowywanie raportów i zaleceń odnoszących się do tych obszarów, które z natury mają charakter ogólnouczelniany. W okresie sprawozdawczym Uczelniany Zespół zebrał się 14 grudnia 2020 r. w nowym składzie, przede wszystkim w sprawie oceny jakości

kształcenia realizowanego w warunkach pandemii oraz w celu podziału zadań pomiędzy członków Zespołu.

W roku akademickim 2019/20 działały także powołane przez Rektora wydziałowe komisje jakości kształcenia, których kompetencje od roku akademickiego 2020/21 przejmują rady wydziałów, a ewentualne powołanie przez nie własnych komisji zależeć będzie od przyjętego na wydziale trybu prac nad zapewnianiem i oceną jakości kształcenia. Podstawą funkcjonowania systemu nadal pozostawało zatem działanie wydziałowych komisji do spraw jakości kształcenia, które formułowały wnioski do realizacji przez władze Wydziałów. Na wydziałach dokonywane są także oceny działań szczegółowych wynikających z raportów i przyjmowanych na ich podstawie programach działań naprawczych.

Komisje wydziałowe działające według dotychczasowych zasad przygotowały odpowiednie raporty samooceny kierunków. I tak:

1) Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu, działająca w składzie:

Przewodniczący	dr hab. Łukasz KRYST prof. AWF
Członek	Dr hab. Janusz JAWORSKI, prof. AWF.
Członek	Dr Małgorzata KOWAL
Członek przedstawiciel URSD	Mgr Karolina SZYMAŃSKA
Członkowie – przedstawiciele studentów	Konrad SALETNIK - WF Adrianna SZATAN - Sport Julia GÓRNIK - WFSM Elżbieta MATYSIAK - KFOS
Sekretarz	Mgr Marta WDOWIK,

przygotowała i przedstawiła raporty samooceny za rok 2019/20 dla:

- kierunku Kultura Fizyczna Osób Starszych, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Wychowanie Fizyczne w Służbach Mundurowych studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny
- kierunku Sport, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny;
- kierunku Wychowanie Fizyczne, studia pierwszego stopnia stacjonarne i niestacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne, profil ogólnoakademicki;

2) Wydziałowa Komisja Jakości kształcenia Wydziału Rehabilitacji Ruchowej, działająca w składzie:

Przewodnicząca	Dr Edyta MIKOŁAJCZYK
Członek	Dr Katarzyna CHOJAK-FIJAŁKA
Członek	Dr Urszula CHRABOTA
Członek	Dr n. med. Izabela ZAŁĘSKA
Członkowie	Paulina KORATKIEWICZ – Kosmetologia
– przedstawiciele	Ernest DZIEDZIC – Terapia Zajęciowa
kierunków studiów	Marek DĄBROWSKI - Fizjoterapia
Członek przedstawiciel URSD	Mgr Katarzyna FEDEJKO

przygotowała i przedstawiła raporty samooceny za rok 2019/20 dla:

- kierunku Fizjoterapia, studia drugiego stopnia i studia jednolite magisterskie, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Kosmetologia, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Terapia Zajęciowa, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;

3) Wydziałowa Komisja Jakości kształcenia Wydziału Turystyki i Rekreacji, działająca w składzie:

Przewodnicząca	Dr Bożena ALEJZIAK
Członek	Dr Roman KOWALSKI
Członek	Dr Damian BARNAT
Członek	Dr Tomasz RĘGWELSKI
Członek	Mgr Witold ZYCH
Członek	Dr Danuta ŻIŻKA
Członek przedstawiciel studentów	Anna SŁOWIK

przygotowała i przedstawiła raporty samooceny za rok 2019/20 dla:

- kierunku Turystyka i Rekreacja, studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne, profil ogólnoakademicki i profil praktyczny,
- kierunku Turystyka Przygodowa, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny..

Nie przygotowano raportów samooceny studiów doktoranckich ani szkoły doktorskiej, pomimo formułowanego poprzednio wniosku powierzenie zapewnienia jakości kształcenia w ramach szkoły doktorskiej podmiotom odpowiedzialnym za jej

funkcjonowanie, przy udziale Rady Naukowej, dla których wzór raportu samooceny kierunków uznano za nieprzydatny, natomiast nowe narzędzie tej oceny wymaga jeszcze opracowania.

2. Wykonanie zaleceń poprzedniego raportu.

W podsumowaniu raportu za rok 2018/19 sformułowano następujące działania kierunkowe, do podjęcia przez Zespół:

- kontynuowania działań poprawiających wyposażenie i ergonomię pracy w salach dydaktycznych – zadanie jest sukcesywnie realizowane, ale zgłaszane potrzeby uzasadniały jego powtórzenie;
- wprowadzenie w wydziałowych systemach zapewnienia jakości odpowiedniej dokumentacji kwalifikacji nauczycieli prowadzących zajęcia: a) w zakresie badań naukowych prowadzonych w uczelni w dyscyplinach do których przypisano prowadzone kierunki studiów - zalecono rejestrowanie publikacji poszczególnych nauczycieli w kontekście prowadzonych zajęć, niezależnie od uczelnianego systemu ewidencjonowania osiągnięć naukowych na potrzeby parametryzacji; b) prowadzących zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, w odniesieniu do których oczekiwać należy aktywności aktualizującej i utrzymującej kwalifikacje praktyczne na odpowiednim poziomie w formie praktyki czy pracy zawodowej poza uczelnią, wykonywania ekspertyz, projektów i wdrożeń, udziału w systemie szkoleń itp.;
- wdrażanie kolejnych modułów systemu USOS, w tym pilnego ze względu na monitorowanie jakości kształcenia, modułu badań ankietowych odnoszących się zarówno do realizowanych zajęć, jak warunków kształcenia czy kwalifikacji i postaw nauczycieli i pozostałych pracowników uczelni;
- proponowano także, aby od kolejnego cyklu rocznego oceny jakości kształcenia (tzn. za rok 2019/2020), wnioski projakościowe do realizacji w kolejnych latach formułowali bezpośrednio Dziekani i Rektor, a nie zespoły czy komisje, bowiem mechanizm taki zapewni lepszą możliwość weryfikacji tych zaleceń. Jednak zmiany organizacyjne związane z nową kadencją władz uczelni i wdrażaniem przepisów nowego Statutu powodują, że wdrożenie tego postulatu jest opóźnione;

- ponowiono także postulat wsparcie samorządu studenckiego i jego roli w procedurach zapewnienia jakości kształcenia w nowo formułowanych regulaminach, strukturach samorządu i mechanizmach honorowania pracy studentów na rzecz uczelni.

Realizacja wymienionych wyżej wniosków w roku akademickim 2019/20 została dokonana jedynie częściowo. Udostępniono mechanizm ankietowania w programie USOS, niezależnie od innych platform dostępnych dla pracowników i studentów, gromadzone są informacje o kwalifikacjach nauczycieli akademickich, wyposażenie sal ustąpiło przed zapewnieniem możliwości pracy zdalnej, natomiast nie sformułowano odrębnych, poza raportami, dokumentów określających programy działań naprawczych.

3. Stan systemu w roku akademickim 2019/20.

Funkcjonowanie systemu w minionym roku akademickim zostało ocenione na zebraniu Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, kolejno według obszarów.

Monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia, jest procesem ciągłym, odpowiednio już wdrożonym. Najistotniejszym etapem tego procesu jest tworzenie i wdrażanie nowych programów, w szczególności na nowotworzonych kierunkach lub kierunkach na których zmieniono profil kształcenia. Zgodność programów z misją i strategią uczelni wymaga obecnie aktywnego udziału osób odpowiedzialnych za działalność dydaktyczną w kreowaniu nowej strategii uczelni. Monitorowania programów realizowanych od dłuższego czasu wymaga uzyskiwania informacji zwrotnych od studentów, absolwentów i pracodawców, aktualizacji kart przedmiotów i określonych w nich efektów przedmiotowych, warunków zaliczeń i nakładu pracy własnej.

Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia, przede wszystkim efektów przedmiotowych określonych w kartach przedmiotów, jest wdrożona na wszystkich kierunkach i opiera się na ankietach studenckich, wynikach zaliczeń i opiniach nauczycieli akademickich. Dotyczy to także zatwierdzania tematów prac magisterskich i dyplomowych, wyrywkowej weryfikacji ocen promotorów i recenzentów.

Ocena dostępności informacji na temat kształcenia, opiera się na analizie dostępności informacji w Internecie (strona www, USOS, Teams), przestrzeganiu zakresu i terminów umieszczania rozkładów zajęć i sesji, dostępności planów studiów, opisów efektów kształcenia i kompletności kart przedmiotów. Informacje w wymaganym zakresie są dostępne, jednak studenci i pracownicy zgłaszają problemy związane z chaotycznym ich

prezentowaniem, sprzecznościami pomiędzy różnymi źródłami, trudnościami w ich aktualizacji.

Monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich, w tym ocena ich aktywności naukowo-badawczej i praktycznej, jest dokonywana w raportach samooceny poszczególnych kierunków, kryteria tej oceny zostały jasno sformułowane, w tym w szczególności potrzeba powiązania tematyki prowadzonych prac badawczych z potrzebami realizowanych przedmiotów. Potrzeba prowadzenia prac badawczych dotyczy zatem wszystkich nauczycieli akademickich, bez względu na zajmowane stanowisko, także dydaktyczne, a władze uczelni i wydziałów powinny podkreślać znaczenia prac badawczych i publikacji, także tych, które nie wpływają w istotny sposób na ocenę parametryczną uczelni. Z tego punktu widzenia nie jest realizowana polityka nagradzania najlepiej ocenianych dydaktyków.

Ocena jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych jest zapewniona poprzez ankiety studenckie oraz hospitacje. Ze względu na konieczność zdalnego nauczania zarówno ankiety studenckie, jak i hospitacje powinny być realizowane on-line. Obydwie formy opierają się na standardowych formularzach, a ich realizacja została przedstawiona w raportach samooceny kierunków.

Na monitorowanie warunków kształcenia w największym stopniu wpłynęło realizowanie większości zajęć dydaktycznych w formie zdalnej. Cennym uzupełnieniem uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia okazała się w tym zakresie ankieta przygotowana i przeprowadzona samodzielnie przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego. URSS uzyskała 766 odpowiedzi na 3390 możliwych respondentów, a pytania dotyczyły przede wszystkim oceny platformy Teams, sposobu jej wykorzystania przez nauczycieli akademickich, dostępności informacji i toku studiów. Wyniki ankiety będą przedmiotem dalszych analiz. Nauczanie zdalne spowodowało odroczenie problemów związanych z dostępnością i wyposażeniem sal dydaktycznych czy liczebnością grup studenckich, natomiast pozwoliło wysoko ocenić podjęte wcześniej decyzje dotyczące przeniesienia usług informatycznych do chmury, dzięki czemu przejście na gotową platformę zdalnego nauczania było możliwe niezwłocznie. Sytuacja ta ujawniła także bardzo nierówną dostępność Internetu w budynkach uczelni, ograniczona przepustowość w przypadku zajęć grupowych oraz braki w zakresie wyposażenia w sprzęt komputerowy.

Ocena mobilności studentów możliwa była w bardzo niewielkim zakresie, wobec ograniczeń w poruszaniu się, niemniej podtrzymywana jest oferta zajęć w językach obcych, a rozmiary korzystania z możliwości wymiany międzynarodowej zostały ujęte w raportach samooceny.

Badanie losów i opinii absolwentów uczelni opierało się dotychczas na korzystaniu z międzyuczelnianego systemu EPAK, poprzez który wysyłano w odpowiednich odstępach czasu ankiety do absolwentów zarejestrowanych w bazie systemu, a następnie uzyskiwaniu raportów dla poszczególnych kierunków. System ten z przyczyn technicznych, niezależnych od uczelni, zakończył swoje funkcjonowanie, a zwroty odpowiedzi w ostatnich latach były symboliczne. Uzupełnieniem tego systemu jest pobieranie raportów z ministerialnego systemu ELA, zasilanego danymi z ZUS. Przedstawiona sytuacja oznacza, że nie dysponujemy obecnie sprawnymi mechanizmami kontaktu z absolwentami. Sytuacja ta pozostaje w związku ze złą sytuacją Biura Karier, nie posiadającego odpowiedniej siedziby i osoby odpowiedzialnej o wystarczających kwalifikacjach.

Zapobieganie zjawiskom nieprawidłowym (patologicznym) w zakresie kształcenia rozumiane dość wąsko, jako przypadki plagiatu czy korupcji nie wymagało dotychczas podejmowania konkretnych działań, wobec braku ujawnionych przypadków takich zjawisk. W nowym opisie USZJK przewiduje się znacznie szersze ujęcie zjawisk nieprawidłowych, w tym uzależnienia, mobbing, naruszanie godności studentów i pracowników uczelni, co będzie wymagało przedstawienia odpowiednich procedur.

4. Propozycje działań poprawiających jakość kształcenia i poprawiających działanie systemu zapewnienia jakości.

1. Reforma Biura Karier, obejmująca powołanie kierownika o odpowiednich kwalifikacjach, najlepiej spośród nauczycieli akademickich z odpowiednim doświadczeniem, ulokowanego w miejscu dostępnym dla studentów i gości uczelni. Biuro Karier powinno opracować i wdrożyć metody efektywnej komunikacji z absolwentami uczelni, między innymi dla uzyskiwania opinii o programach i efektach kształcenia.
2. Przygotowanie i wdrożenie mechanizmu samooceny kształcenia w Szkole Doktorskiej, odpowiedniego do specyfiki tej jednostki.

3. Przygotowanie spójnej informacji dla studentów, wykorzystującej stronę internetową uczelni, USOS, platformę Teams i media społecznościowe, czytelnej, kompletnej i wolnej od zbytecznych powtórzeń.
4. Opracowanie, wspólnie z samorządem studenckim, polityki ankietowania studentów w zakresie warunków kształcenia, oceny programów i nauczycieli akademickich, wsparcia ze strony administracji uczelni oraz przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym. W ramach tej polityki konieczna jest koordynacja ankietowania, zapewnienie koniecznej anonimowości opinii oraz wiarygodności wyników, zwłaszcza gdy mają być podstawą oceny pracownika.
5. Opracowanie szkoleń i procedur przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym szczególnie naruszającym godność studenta i pracownika uczelni.
6. Przeprowadzenie audytu i uzupełnienie infrastruktury uczelni w zakresie dostępu cyfrowego, przewodowego i bezprzewodowego, w standardzie umożliwiającym prowadzenie dydaktyki na platformach on-line i wsparcie dydaktyki realizowanej w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi.
7. Przeprowadzenie audytu i uzupełnienie wyposażenia sal dydaktycznych w zakresie ergonomii i efektywności prowadzonych zajęć.
8. Dostosowanie liczebności grup studenckich do potrzeb przyjętej metodyki zajęć i wielkości oraz wyposażenia sal dydaktycznych. Postulat ten zachowuje aktualność także w przypadku zajęć zdalnych, w ramach których oczekuje się interakcji ze studentami. Realizacja tego wniosku powinna być łatwiejsza w warunkach znacznego zwiększenia liczebności grypy nauczycieli na stanowiskach dydaktycznych.
9. Zapewnienie obsługi mobilności studentów w ramach programu USOS i dalsze rozwijanie funkcjonalności tego programu.

Sporządził:

Zatwierdził:

Pełnomocnik Rektora do spraw Jakości
Kształcenia
(-) Dr Jerzy Raciborski

Przewodniczący Uczelnianego Zespołu
Jakości
Kształcenia
(-) dr hab. Michał Spieszny prof. AWF